

Sygn. akt I C 693/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Barbara Nowicka

Protokolant: E. B.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 03 lutego 2017r. w S. sprawy

z powództwa P. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.

przeciwko **T. P.**

o zapłatę kwoty 4.211,54 zł wraz z umownymi odsetkami

I. zasądza od pozwanej T. P. na rzecz powoda P. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 4.211,54 zł (słownie: cztery tysiące dwieście jednaście złotych 54/100) wraz z umownymi odsetkami obliczanymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 09.03.2015r. do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że od dnia 01.01.2016r. wysokość odsetek nie może przekroczyć w stosunku rocznym dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych;

II. oddala wniosek pozwanej o rozłożenie należności na raty;

III. nie obciąża pozwanej T. P. kosztami procesu.

Sygn. akt I C 693/15

UZASADNIENIE

P. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. wniósł w dniu 9.03.2015 r. w pozwie w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanej T. P. kwoty 4.211,54 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 3.09.2015 r. do dnia zapłaty.

Wniósł nadto o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w wysokości 53,00 zł, kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 600,00 zł oraz zwrotu innych kosztów w wysokości 0,66 zł.

Na uzasadnienie powód argumentował, iż pozwany w dniu 17.10.2006 r. zawarł z (...) A. (...) (następcą prawnym (...) Bank S.A.) umowę bankową o nr (...), na mocy której strona pozwana otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną, jednocześnie zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach precyzyjnie określonych w umowie. Strona pozwana nie wywiązała się z przyjętego na siebie zobowiązania wobec czego niespłacona kwota należności głównej wraz z kwotą odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia stała się wymagalna. W dniu 14.12.2012 r. umowę cesji zostały przeniesione wierzytelności z (...) A. (...) (poprzednia nazwa (...) Bank S.A.) na powoda. Ponadto strony niniejszego postępowania zawarły w dniu 20.05.2013 r. ugodę na czas oznaczony, zgodnie z treścią której

pozwana złożyła oświadczenie o uznaniu, zarówno co do zasady jak i co do wysokości, wierzytelności przysługującej poprzedniemu wierzycielowi o zobowiązała się do jej spłaty w wysokości powiększonej o odsetki umowne liczone od kwoty bazowej począwszy od dnia płatności pierwszej raty ugody. Wobec niedopełnienia przez stronę pozwaną warunków ugody została ona wypowiedziana, zaś całość kwoty do zapłaty stała się natychmiast wymagalna w dniu następującym po upływie okresu wypowiedzenia. Powód argumentował, iż zawarta ugoda posiada walor pewności i bezstronności, a zatem dochodzone roszczenie jest zasadne, jako zaakceptowane przez pozwaną w całości.

W dniu 12.03.2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Słupsku wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Po zadekretowaniu sprawy w I Wydziale Cywilnym tut. Sądu **pozwana T. P.** w piśmie procesowym z dnia 7.09.2015 r. wskazała na potrzebę uczestnictwa w sprawie tłumacza języka migowego z uwagi na fakt, iż pozwana jest osobą głuchoniemą.

Na rozprawie w dniu 17.02.2016 r. pozwana, pouczona o możliwości i potrzebie skorzystania z pomocy prawnej z urzędu, wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Nadto pozwana, której okazano ugodę z dnia 20.05.2013 r. wskazała, iż to podpis przez nią złożony własnoręcznie widnieje pod treścią ugody.

Sąd Rejonowy w Słupsku postanowieniem z dnia 11.04.2016 r. uwzględnił wniosek pozwanej i ustanowił dla pozwanej pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego.

Pełnomocnik pozwanej w piśmie procesowym z dnia 4.08.2016 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanej wskazał, iż kwestionuje roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, wszak powód nie wykazał faktu nabycia dochodzonej wierzytelności.

Pełnomocnik powoda w piśmie procesowym z dnia 20.10.2016 r. argumentował, iż pozwana poprzez podpisanie ugody z dnia 20.05.2013 r. uznała za bezsporny fakt zawarcia pożyczki gotówkowej, zawartej z wierzycielem pierwotnym oraz fakt przejścia przedmiotowej wierzytelności na rzecz strony powodowej. Do pisma tego pełnomocnik powoda załączył kserokopie umowy pożyczki gotówkowej z dnia 17.10.2006 r., kserokopię wystawionego przez pierwotnego wierzyciela bankowego tytułu egzekucyjnego, kserokopię postanowienia z nadaniem mu klauzuli wykonalności, kserokopię postanowienia o umorzeniu toczącego się postępowania egzekucyjnego, a także kserokopię zawiadomienia dłużnika o przelewie wierzytelności.

Przedstawiając swoje ostateczne stanowisko pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 3.02. (...) wniósł o oddalenie powództwa z powodu wadliwości zawartej ugody oraz braku wykazania skutecznej umowy cesji, albowiem w aktach sprawy brak jest dowodu na poracze okoliczności, iż osoba podpisująca przedmiotową umowę cesji jest umocowana do działania w imieniu powoda. Ponadto, w przypadku uwzględnienia powództwa, pełnomocnik powoda wniósł o rozłożenia świadczenia na raty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17.10.2006 r. doszło do zawarcia umowy pożyczki gotówkowej nr (...), pomiędzy T. P., a Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą we W., zwanym dalej Bankiem.

W § 1 ust. 1 umowy strony ustaliły, że na wniosek Pożyczkobiorcy Bank udziela pożyczki gotówkowej w kwocie 3397,61 zł na okres od dnia 17.10.2006 r. do dnia 20.10.2009 r. włącznie, na warunkach określonych umowie.

§ 1 ust. 5 umowy stanowił, że P. zobowiązuje się do terminowej spłaty pożyczki wraz z odsetkami w 36 ratach miesięcznych, płatnych do dnia 20 każdego kolejnego miesiąca począwszy od dnia 20.11.2006 r.

W § 1 ust. 4 i 9 umowy strony zawarły postanowienie, że oprocentowanie nominalne pożyczki wynosi 18 % w stosunku rocznym i jest stałe w okresie obowiązywania umowy. W przypadku, gdy wysokość oprocentowania będzie wyższa niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, Bank obniży nominalną stopę oprocentowania pożyczki do czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

W § 3 ust. 4 umowy uzgodniono, że za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części Bank nalicza odsetki od zadłużenia przeterminowanego (odsetki karne). Stopa odsetek karnych ma charakter zmienny i jest równa czterokrotności aktualnej na dany dzień wysokości stopy lombardowej NBP. **(bezsporne), nadto:**

dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...)k. 101 – 102 v. akt/.

Na skutek nie wywiązywania się przez T. P. z obowiązku spłaty pożyczki, w dniu 24.07.2009 r. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, w którym wskazał, że na wymagalne zadłużenie dłużniczki T. P., wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 17.10.2006 r., składają się: należność główna w kwocie 1.641,47 zł, odsetki w kwocie 323,98 zł za okres od dnia 17.10.2006 r. do dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, opłaty i prowizje w wysokości 90,00 zł. W treści (...) wskazano, że dalsze odsetki, które obciążają dłużnika od dnia następnego po dniu wystawiania bankowego tytułu egzekucyjnego do dnia zapłaty, obliczone od kwoty 1.641,47 zł naliczane będą według zmiennej stopy procentowej odsetek maksymalnych, tj. w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego i obciążać będą dłużnika. Wysokość odsetek maksymalnych na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wynosiła 20% w stosunku rocznym **(bezsporne), nadto:**

dowód: bankowy tytuł egzekucyjny /k. 103 – 104 akt/.

Postanowieniem z dnia 18.11.2009 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Słupsku Wydział IX Cywilny w sprawie o sygn. akt IX Co 4364/09 nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 24.07.2009 r. wystawionemu przez wierzyciela (...) Bank Spółkę Akcyjną we W., z którego wynika wymagalne zadłużenie dłużniczki T. P. z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 17.10.2006 r., w łącznej kwocie 2.242,34 zł z odsetkami umownymi od dnia 25.04.2009 r. do dnia zapłaty, w wysokości czterokrotności kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od kwoty 1.641,47 zł z ograniczeniem egzekucji do kwoty 23.856,72 zł.

dowód: postanowienie SR w Słupsku z dn. 18.11.2009 r. sygn. akt IX Co 4364/09 /k. 105/.

W dniu 23.09.2011 r. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. zmienił nazwę na (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą we W. **(bezsporne).**

W dniu 14.12.2012 r. powód zawarł z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą we W. umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której bank przeniósł na Prokurę Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W.. przysługujące mu wierzytelności, w tym wierzytelność wobec T. P., wymienione w załączniku do umowy. W wyciągu z elektronicznego załącznika wskazano, że zadłużenie T. P. wynosi: kapitał 1.503,95 zł, odsetki 1.528,60 zł, koszty 276,89 zł. **(bezsporne), nadto:**

dowód: umowa przelewu wierzytelności z dn. 14.12.2012 r. /k. 17 - 20 akt/, wyciąg z elektronicznego załącznika do umowy cesji /k. 21 akt/.

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. skierował do T. P. pismo, w którym poinformował ją o zawartej umowie przelewu wierzytelności z dnia 14.12.2012 r., na mocy której doszło do cesji wierzytelności wynikającej z umowy kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 17.10.2006 r. na rzecz P. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.. **(bezsporne), nadto:**

dowód: zawiadomienie /k. 107/.

W dniu 20.05.2013 r. pomiędzy P. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą we W., reprezentowanym przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółkę Akcyjną

z (...) we W., a T. P. doszło do zawarcia ugody w formie pisemnej. Ugoda została zawarta na czas oznaczony od dnia 20.05.2013 r. do dnia 20.08.2016 r. Na mocy postanowień tejże ugody T. P. uznała wierzytelność i zobowiązała się do spłaty kwoty 4.050,50 zł, na która składają się: kwota z tytułu wierzytelności nabytej przez Prokurę Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. od (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia (...) z dnia 17.10.2006 r. oraz kwota 694,87 zł z tytułu odsetek umownych w stałej wysokości 12,69 %, przy czym gdy wysokość oprocentowania stanie się wyższa niż wysokość czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, oprocentowanie ugody zostanie automatycznie obniżone do oprocentowania czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 2 pkt 1 w zw. z § 3 ust 1w zw. z a § 2 pkt 9 ugody).

Strony postanowiły, iż powyższa kwota spłacona zostanie w 40 miesięcznych ratach po 101,00 zł, przy czym ostatnia rata wynosić będzie 115,50 zł, począwszy od dnia 20.05.2013 r. (§ pkt 2 ugody).

W przypadku opóźnienia w płatnościach dwóch pełnych rat ugody, wierzyciel zastrzegł sobie prawo pisemnego wypowiedzenia ugody z zachowaniem 7-dniowego terminu wypowiedzenia i po jego upływie cała pozostała do zapłaty kwota stała się natychmiast wymagalna i może być dochodzona przed Sądem (§ 4 pkt 1). Strony zastrzegły, iż w przypadku wypowiedzenia wierzyciel miał prawo do naliczania odsetek za opóźnienie w wysokości równej czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP obowiązującej w dacie postania opóźnienia od pozostałej do spłaty kwoty zadłużenia. (§ 4 pkt 4 i 5 ugody).

dowód: ugoda z dnia 20.05.2013 r. /k. 22 - 25 akt/.

(...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Słupsku o umorzenie egzekucji prowadzonej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przeciwko T. P., w sprawie I Km 812/10. Na mocy postanowienia z dnia 14.02.2013 r. Komornik Sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 1 kpc oraz obciążył dłużniczkę T. P. kosztami egzekucyjnymi. **(bezsporne), nadto:**

dowód: postanowienie z dnia 14.02.2013 r. /k. 106/.

Wobec niewywiązania się z postanowień ugody z dnia 20.05.2013 r. P. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. pismem z dnia 12.09.2013 r. wypowiedział T. P. ugode, wskazując, iż powodem tej czynności jest brak spłaty czterech pełnych rat ugody w terminach określonych w ugodzie. **(bezsporne), nadto:**

dowód: wypowiedzenie z dnia 12.09.2013 r. /k. 26 akt/, dowód nadania /k. 27 akt/.

Pismem z dnia 18.02.2015 r.P. (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. poinformował T. P. o przekazaniu sprawy do kancelarii prawnej celem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Jednocześnie T. P. została wezwana do spłaty całego zadłużenia w wysokości 4.190,40 zł do dnia 26.02.2015 r. **(bezsporne), nadto:**

dowód: pismo z dnia 18.02.2015 r. /k. 28 akt/.

T. P. utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.107,26 zł. Kwota ta obciążona jest zajęciem komorniczym w wysokości 328,36 zł. Ponadto T. P. ponosi koszty utrzymania mieszkania w wysokości 198,40 zł miesięcznie, koszty energii elektrycznej w wysokości 94,60 zł, koszty zakupu gazu w wysokości 48,30 zł. T. P. jest osobą głuchoniemą. Przeszła operację tętniaka aorty. Zmaga się z nadciśnieniem i cukrzycą. Ponosi koszty leczenia wysokości ok. 135,00 zł miesięcznie. **(bezsporne), nadto:**

dowód: decyzja o waloryzacji emerytury z dnia 2.03.2015 r. /k. 64 i 64 v./.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Na gruncie zgłaszanych w toku sprawy twierdzeń i zarzutów stron trzeba było w pierwszej kolejności zauważyć, iż nie było pomiędzy nimi sporu co do faktu zawarcia umowy pożyczki pomiędzy stroną pozwaną a poprzednikiem prawnym powoda. Bezsportna była także treść ugody zawartej dnia 20.05.2013 r. pomiędzy powodem a pozwaną.

Strona pozwana podniosła natomiast zarzut braku wykazania skutecznego nabycia wierzytelności przez powoda, co w jego ocenie skutkowało także brakiem skuteczności zawartej ugody.

Przystępując do analizy podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu Sąd zważył, że powód w niniejszym postępowaniu roszczenie swoje oparł na zawartej z pozwaną w dniu 20.05.2013 r. ugodzie. Na mocy postanowień tejże ugody pozwana uznała roszczenie i zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda jasno określonej kwoty, na warunkach precyzyjnie określonych w pisemnej treści ugody.

Ugoda jest umową konsensualną, kauzalną i wzajemną (wyr. SN z 30.9.2010 r., I CSK 675/09, L.). Zgodnie z przepisem art. 917 kc, przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Z przepisu tego wynika, iż ugoda może zostać zawarta w szczególności w celu uchylenia niepewności co do roszczeń wynikających z istniejącego stosunku prawnego, zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z istniejącego stosunku prawnego, uchylenia sporu już istniejącego lub mogącego powstać. W doktrynie wskazuje się, że ugoda zalicza się do kategorii tak zwanych umów ustalających, które zmierzają do nadania określonemu stosunkowi prawnemu cechy pewności i bezstronności (tak przykładowo M. S.). Ugoda może wywoływać skutki odnowienia (uchw. SN z 18.12.1985 r., III CZP 64/85, OSNCP 1986, Nr 11, poz. 171; wyr. SN z 15.10.1999 r., III CKN 373/98, L.).

Należy podkreślić, iż ugoda, na treści której roszczenie oparł powód, nie została zawarta między poprzednikiem prawnym powoda (cedentem wierzytelności), lecz między powodem a pozwaną. Elementem tej ugody było uznanie wierzytelności nabytej w drodze przelewu wierzytelności. Strony mogły ukształtować swobodnie łączący je stosunek, zaś sama pozwana w treści ugody, której treść, ani okoliczności zawarcia nie zostały zakwestionowane, uznała istnienie oraz fakt przejścia wierzytelności przysługującej wierzycielowi pierwotnemu na powoda.

Strona pozwana nie wykazała przy tym, by oświadczenie złożone przez pozwaną, zawierające zgodę na zaproponowane warunki ugody oraz uznanie dochodzonej wierzytelności, obarczone było wadą oświadczenia woli, od którego skutków pozwana mogłaby uwolnić się na podstawie szczególnego trybu, o którym mowa w art. 918 kpc. Pozwana nie twierdziła, ani tym bardziej nie udowodniła okoliczności umożliwiających przyjęcie, iż skutecznie uchyliła się od skutków prawnych ugody, wbrew obowiązкови dowodzenia spoczywającemu na niej w myśl art. 6 kc.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd zważył nadto, iż powód celem udowodnienia swojego roszczenia przedłożył min. umowy pożyczki gotówkowej z dnia 17.10.2006 r. łączącą pozwaną z pierwotnym wierzycielem, wystawiony przez pierwotnego wierzyciela bankowy tytuł egzekucyjny, umowę przelewu wierzytelności z dnia 14.12.2012 r., pismo cedenta zawierające zawiadomienie dłużnika o sprzedaży wierzytelności, ugodę zawartą z pozwaną wraz wyciągiem z jej załącznika, wskazującym i indywidualizującym wierzytelność będącą jej przedmiotem, pismo zawierające wypowiedzenie umowy oraz pismo informujące o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego.

Z kolei strona pozwana poprzestała jedynie na zakwestionowaniu skuteczności wykazania przez powoda nabycia wierzytelności przeciwko pozwanej. Pomimo zakreślenia stronie pozwanej dwukrotnie terminu do zgłoszenia wszelkich zarzutów i wniosków dowodowych dla ich poparcia, pod rygorem zwrotu pisma spóźnionego i pominięcia spóźnionych zarzutów i dowodów, dopiero przed zamknięciem rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku, strona pozwana skonkretyzowała formalny zarzut dotyczący umowy cesji poprzez podniesienie niewykazania przez powoda

umocowania do reprezentacji osób działających w imieniu stron umowy, formułując zarzut, że w rezultacie wadliwa jest również zawarta pomiędzy powodem a pozwaną ugoda, stanowiąca podstawę faktyczną dochodzonego roszczenia.

W ocenie Sądu zarzut wadliwości ugody z uwagi na niewykazanie umocowania do reprezentacji stron umowy cesji wierzytelności, należało traktować jako spóźniony i podlegający pominięciu w trybie art. 207 § 6 kpc. Niezasadnym było rozszerzenie zakresu badań sądu o nowy zarzut zgłoszony przed zamknięciem rozprawy w sytuacji, gdy nie przytoczono żadnych okoliczności mogących wskazywać na to, iż nie można było tego zarzutu skonkretyzować wcześniej lub, że potrzeba przedstawienia jego sądowi powstała później. Dla poparcia spóźnionego zarzutu strona pozwana nie powołała żadnych wniosków dowodowych, wbrew spoczywającemu na niej obowiązkowi o jakim mowa w art. 6 kc..

Wzgląd na powyższe uzasadniał uwzględnienie żądania powoda i orzeczenie jak w pkt I sentencji wyroku przy uznaniu, że roszczenie strony powodowej znajduje swe uzasadnienie w zawartej pomiędzy stronami ugodzie zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Na rozprawie w dniu 3.02.2017 r., poprzedzającej zamknięcie rozprawy, pełnomocnik pozwanej wniósł o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty w wysokości po 50,00 zł.

Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W doktrynie podkreśla się, że „uprawnienie to przysługuje sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzzonego świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne spowodowane nieurodzajem czy klęską żywiołową, mogą być jednak także spowodowane działaniem samego dłużnika” (tak: Maria Jędrzejewska Najnowsze wydanie: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga, Postępowanie zabezpieczające Warszawa 2009 LexisNexis / wydanie III/ ss.2038).

O ile w realiach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu, iż na dzień wyrokowania sytuacja pozwanej jest bardzo trudna – co wynika z oświadczenia złożonego przez pozwaną w dniu 22.02.2016 r. niemniej podkreślenia wymaga, iż znajdowanie się w trudnej sytuacji majątkowej, osobistej czy zdrowotnej samo w sobie nie przesądza o zasadności wniosku o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty. Pamiętać bowiem należy, iż większość zobowiązań pieniężnych będących przedmiotem sporów sądowych podyktowane jest trudną sytuacją majątkową osób zobowiązanych.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie decyzja o rozłożeniu zasądzzonego świadczenia na raty musi być w każdym przypadku uzasadniona przede wszystkim celem jaki przyświeca tej instytucji – ułatwieniem zobowiązanemu spłaty zasądzzonego świadczenia (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z roku 2008, VI Aca 128/2008, Lex Polonica nr 1949114, Rzeczpospolita (...) str C1). Tymczasem uwzględniając wysokość osiągniętych przez pozwaną dochodów wynoszącą 778,90 zł (po potrąceniu wynikającej z prowadzonej egzekucji) miesięcznie oraz wysokość comiesięcznych zobowiązań finansowych opiewających na kwotę 476,30 zł, trudno uznać, by pozwana była w stanie spłacać raty. Za powyższym wnioskiem przemawiało również i to, że zawarta pomiędzy stronami ugoda, w której rozłożono zadłużenie na raty, została wypowiedziana przez powoda, bowiem pozwana nie dokonała zapłaty żadnej z rat objętych harmonogramem spłat. Powyższe skłoniło Sąd do przyjęcia, że w obecnej sytuacji materialnej pozwanej niecelowym jest rozkładanie zasądzzonego świadczenia na raty.

Wzgląd na powyższe uzasadniał oddalenie wniosku o rozłożenia na raty, o czym Sąd orzekł w pkt II sentencji wyroku.

O kosztach procesu w niniejszej sprawie rozstrzygnięto jak w pkt III wyroku na podstawie art. 102 kpc. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Przytoczona regulacja urzeczywistnia zasadę słuszności i stanowi wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Nie konkretyzuje on pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który – uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy – może nie obciążyć strony przegrywającej kosztami procesu.

Oceniając, czy zachodzi w niniejszej sprawie wypadek szczególnie uzasadniony Sąd wziął pod uwagę sytuację pozaprosową pozwanej, szczególnie jej sytuację zdrowotną, życiową i materialną. Bezspornym było, że pozwana utrzymuje się jedynie z niskiej emerytury, z uwagi na swój stan zdrowia poddawana jest leczeniu. Ponadto jest osobą głuchoniemą. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd doszedł do wniosku, iż pozwana jest osobą nieporadną i ubogą, o znacznie ograniczonej możliwości podjęcia pracy pozwalającej na polepszenie materialnego bytu, a także zaspokojenia całości roszczeń z tytułu kosztów procesu. W ocenie Sądu całokształt okoliczności ustalonych w niniejszej sprawie uzasadniał nie obciążenie pozwanej kosztami procesu, na podstawie art. 102 kpc.